

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

235623*Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre el parc fotovoltaic Can Balança, pol. 7, parc. 377, 378, 379, 380 i 381, TM Alcúdia (18A/2020)*

En relació amb l'assumpte de referència, i d'acord amb l'establert a l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 20 de maig de 2021,

DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

El projecte objecte està inclòs a l'Annex 1 Grup 3 apartat 12 de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears:

Instal·lacions per a la producció d'energia elèctrica a partir de l'energia solar, incloses les esteses de connexió a la xarxa següents :

1) [...]

2) Instal·lacions amb una ocupació total de més d'1 ha situades en sòl rústic fora de les zones d'aptitud alta o mitjana del PDS d'energia, excepte les situades en qualsevol tipus de coberta o en zones definides com a aptes per a les instal·lacions esmentades en el pla territorial corresponent.

1. Informació del projecte

El promotor és Enel Green Power S.L. i l'òrgan substantiu la Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic, de la Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius.

1.1. Ubicació

El parc solar s'ubica en el Polígon 7 Parcel·les 377, 378, 379, 380 i 381, TM d'Alcúdia. Les plaques solars s'instal·laran únicament a la parcel·la 377 i a les altres parcel·les s'hi preveu recuperar l'ús agrícola ramader en l'antiga zona de cultius i s'hi realitzaran actuacions de neteja i control de la càrrega de combustible en la zona de pinar.

La superfície perimetral del Parc és de 68.299'92 m².

1.2. Descripció general

Es tracta d'una instal·lació fotovoltaica de 5 Mwp que consta dels següents elements:

- 13.500 panells solars de 370 Wp (sumant 4'995 MWp), suportats en estructures fixes, orientats cap al sud i una inclinació de 20° respecte de l'horitzontal.
- 23 inversors tipus strings de 185kW.
- 2 centres de transformació (CT) dobles PFU-5: 14'47 m² de superfície construïda (6'08 m de llarg, 2'38 m d'ampla i 3'098 m d'alçada al punt més alt de la teulada).
- 1 CT simple PFU-4: 10'61 m² de superfície construïda (4'46 m de llarg, 2'38 m d'ampla i 3'098 m d'alçada al punt més alt de la teulada).
- Centre de Maniobra i Mesura (CMM): 14'47 m² de superfície construïda (6'08 m de llarg, 2'38 m d'ampla i 3'088 m d'alçada al punt més alt de la teulada).
- Edifici de control, amb bany i fossa sèptica estanca: 21 m² de superfície construïda.
- Xarxa interna (15 kV) per a transportar l'energia des del CT fins al CMM, que discorrerà per l'interior de la parcel·la 377.
- Xarxa privada soterrada (15 kV) per vials existents, per a l'evacuació de l'energia generada fins a la subestació Lloreta, de 950 m de longitud,
- Espai auxiliar: Parcel·les 379, 380 i 381 del Polígon 7.

2. Ubicació i elements ambientals significatius de l'entorn del projecte

2.1. Diagnòstic territorial

La parcel·la 377, segons el Pla Territorial de Mallorca té la classificació de Sòl Rústic General, afectada majoritàriament per APT-Costa; al sud de la parcel·la està afectat per una petita zona que és Àrea de Prevenció de Riscos d'Inundació.

Totes les parcel·les es troben en zona de Vulnerabilitat d'Aqüífers moderada, excepte una petita zona de la parcel·la 377 que és alta.

A més, es troba en una zona de infraestructures energètiques segons el Pla Director Sectorial Energètic (Decret 96/2005, BOIB núm. 143 de 27/9/2005).

Això no obstant, segons el Decret 33/2015, de modificació del Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears (BOIB núm. 73 de 16 de maig de 2015), la present instal·lació de producció d'energia elèctrica fotovoltaica sobre el terreny es classifica com a tipus C (ocupació territorial inferior a 10 ha); per altra part, en aquest Decret s'establen les zones d'aptitud ambiental i territorial per a la implantació d'instal·lacions fotovoltaïques: la parcel·la 377 s'ubica majoritàriament en zona d'aptitud baixa; en el nord de la parcel·la s'hi ubiquen dues petites superfícies en zona d'aptitud mitjana i alta.

La implantació dels mòduls fotovoltaics es realitzarà respectant les reculades previstes en les Normes Subsidiàries d'Alcúdia.

2.2. Diagnòstic ambiental

La instal·lació fotovoltaica s'ubica en sòl rústic, en unes parcel·les amb ús agrícola inactiu. Part de les parcel·les 380 i 381 estan classificades com a ZAR (Zona Alt Risc d'Incendi); no obstant, aquestes parcel·les són auxiliars, en elles no s'hi implanta pròpiament la instal·lació fotovoltaica. A les parcel·les 377 (on s'implanten les plaques) i 379, el risc d'incendi és baix o moderat.

El projecte no afecta directament a zones de la XN 2000 però és limítrof amb el LIC i ZEPA Albufera de Mallorca i amb el Parc Natural de s'Albufera.

Les parcel·les no estan travessades per cap torrent ni afectades per cap zona de restricció per a pous de proveïment urbà ni per cap plana geomorfològica d'inundació; no obstant, la parcel·la 377 és limítrof amb la zona humida de s'Albufera.

3. Resum del procés d'avaluació

-Fase d'informació pública i de consultes

El projecte de parc solar fotovoltaic i l'estudi d'impacte ambiental es varen sotmetre al tràmit d'informació pública per un període de 30 dies (BOIB núm. 149 de 2/11/2019).

A l'expedient hi consta el Certificat corresponent on s'indica que no s'ha presentat cap al·legació.

-Consultes a les administracions públiques i altres entitats durant informació pública

Durant el tràmit d'informació pública s'ha consultat a les administracions afectades i a altres entitats. A continuació es destaquen els aspectes més rellevants dels informes rebuts:

1. Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat. Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl (11/11/2019):

A l'informe s'indica que al nord de les instal·lacions projectades hi ha una zona de molt alt risc d'incendi; això no obstant, si bé és cert que part de les parcel·les 380 i 381 estan classificades com a ZAR (Zona Alt Risc d'Incendi); se tracta de parcel·les auxiliars i en elles no s'implanta la pròpia instal·lació fotovoltaica.

2. Direcció General de Recursos Hídrics. Servei d'Estudis i Planificació (13/11/2019)

S'informa favorablement el projecte amb una sèrie de condicionants i recomanacions.

3. Consell de Mallorca. Comissió Insular d'Ordenació del Territori i Urbanisme (18/12/2019).

La Comissió Insular acorda informar el projecte d'acord amb les observacions assenyalades a l'informe conjunt del Servei d'Ordenació del Territori i del Servei Tècnic d'Urbanisme de dia 10 de desembre de 2019.

4. Ajuntament d'Alcúdia:

1.2.1.1.1 Arquitecte municipal (16/12/2019)

[...] la part inferior de la parcel·la 377 està afectada per Servitud de Costes, per la qual cosa es requerirà d'autorització favorable de la

Demarcació i de la Conselleria de Medi Ambient.

1.2.1.1.2 Tècnica municipal de Medi Ambient (17/12/2019)[...] no es produiran impactes negatius significatius vinculats al projecte, tenint en compte les mesures mediambientals proposades.

Es pot considerar que la provisió d'una infraestructura de producció d'energia renovable està alineada amb els objectius previstos per la legislació i la planificació energètica i territorial, considerant la implementació d'aquest tipus d'instal·lacions. Per tot això, s'informa favorablement el projecte presentat.

3.3 Consultes a administracions públiques realitzades en posterioritat a la informació pública

1. Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic. Demarcació de Costes en Illes Balears (23/6/2020)

«[...] Vista la documentación y los antecedentes obrantes en los archivos de esta Demarcación cumple informar:

1.2.1.1.3 Seria preciso reflejar en los planos del proyecto el deslinde vigente en la zona afectada, con el fin de determinar el grado de afección del proyecto a las zonas de protección de costas.

1.2.1.1.4 En relación con las placas fotovoltaicas ubicadas en la servidumbre de protección, no queda suficientemente justificada la imposibilidad de construirlas en otra ubicación, en conformidad con el artículo 25.2 de la Ley de Costas.»

2. Direcció General de Territori i Paisatge. Servei de Costes i Litoral (2/7/2020)

[...] Conclusiones: la realització de les obres proposades estan subjectes a l'autorització de la Direcció General de Territori i Paisatge.

3. Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat. Servei d'Espais Naturals. Parc Natural de s'Albufera (29/1/2021)

[...] on es troba projectat el parc fotovoltaic de Can Balança s'hi troba actualment un mosaic de terrenys agrícoles i forestals, i per tant es considera un espai que no tan sols no genera cap tipus d'impacte, també contribueix a la recàrrega hídrica de la zona humida. L'eliminació de la cobertura vegetal actual i la seva substitució per plaques fotovoltaiques no tan sols generarà un enorme impacte ambiental i paisatgístic, també modificarà, per alteració i compactació del terreny, un canvi en l'escorrentia de les aigües i una menor recàrrega dels ullals que nodreixen s'Albufera. Cal recordar que aquest és un dels problemes actuals més greus que pateix s'Albufera, ja que la salinització dels aqüífers estan minvant la biodiversitat del Parc Natural.

L'espai on es projecta el parc fotovoltaic és visitat de manera molt freqüent per fauna pròpia del Parc

[...] La construcció del parc fotovoltaic projectat hipotecaria definitivament, o al menys durant varies dècades, l'efecte tampó de tota aquesta zona

Conclusiones

Atès tot l'anterior, s'informa desfavorablement pels següents motius:

El projecte no té relació directa amb la gestió del lloc Xarxa Natura 2000 ni és necessari per aquesta gestió, i podria afectar de manera apreciable les espècies de la ZEPA de s'Albufera.

Els motius de l'informe desfavorable s'han reflectit a les conclusions de la present DIA.

4. Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic. Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera (7/5/2021)

[...] Conclusiones:

1. El projecte s'alinea amb la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica.

2. Es podria tenir en compte la possibilitat de dotar d'emmagatzematge energètic, per donar compliment al seu article 43.

4. Integració de l'avaluació

4.1. Alternatives

-Ubicació: s'han analitzat tres ubicacions diferents però bastant pròximes; una vegada realitzat un estudi multicriteri, a l'EIA es conclou que la parcel·la seleccionada és la més adequada, més tenint en compte que el promotor és el propietari de la mateixa.

-Accessos: s'aprofiten els accessos i camins existents, els quals no seran pavimentats sinó que es compactarà la mateixa terra natural;

es descarta la creació de nous accessos i camins.

-Implantació instal·lacions: es proposa la implantació de les plaques mitjançant perfils metàl·lics ancorats en el terreny, sense transformació del mateix. Es considera que és la forma d'instal·lació més adequada ja que permet la recuperació al seu estat inicial amb molta facilitat; es descarta la pavimentació del terreny on s'instal·laran els mòduls.

-Distribució de plaques: s'ha projectat de tal forma que l'aprofitament de l'espai sigui òptim i es rentabilitzi ambientalment l'ocupació.

-Traçat línia elèctrica: la línia elèctrica d'evacuació de l'energia generada serà soterrada i discorrerà per l'interior de l'àmbit del projecte i per vials existents, fins arribar a la Subestació de Lloreta.

4.2. Principals impactes de l'alternativa escollida i la seva correcció

a) Aigua

En el projecte es preveu la construcció d'un edifici de control on s'hi ubicarà un bany i una fossa sèptica estanca; a la documentació tramesa s'indica que la fossa sèptica serà buidada per una empresa autoritzada quan resulti necessari, no obstant no s'indica d'on provindrà l'aigua potable.

b) Flora i fauna

Per condicionar el terreny s'haurà d'eliminar la vegetació agrícola existent on s'instal·laran les plaques: ametlers, garrovers, figueres i vegetació banal.

El projecte preveu mantenir la vegetació arbustiva i arbòria present en les zones perifèriques, completant-la a les zones amb menor densitat, permetent així que actuïn com a corredors biològics.

El projecte es duu a terme en una zona de protecció d'electrocució i de col·lisió segons el RD 1432/2008, de 29 d'agost, pel qual s'estableixen mesures per a la protecció de l'avifauna contra la col·lisió i electrocució en línies elèctriques d'alta tensió; cal dir al respecte que la línia d'evacuació s'ha projectat soterrada i que el tancament previst no tindrà filferro espinós.

c) Sòl i subsòl

Si bé és cert que aquesta instal·lació ocupa unes parcel·les de sòl rústic, també és cert que és compatible amb el desenvolupament d'activitat ramadera; l'única superfície pavimentada es correspon amb els 5 edificis prefabricats: 2 CT dobles (2x14'47 m²), 1 CT simple (10'61 m²), 1 CMM (14'47 m²) i l'edifici de control (21 m²).

En el projecte es preveu una distància mínima de 0'8 m entre els mòduls i en terra, possibilitant l'existència d'una coberta vegetal homogènia; a l'EIA es comenta que hi poden pasturar ovelles, evitant l'ús d'herbicides.

Per accedir al PFV s'aprofitaran accessos ja existents, per la qual cosa no s'ocuparà nou territori.

No es preveuen moviments de terra per anivellar el terreny, ja que es tracta d'uns terrenys amb una lleugera pendent cap al sud, ni s'aplicarà cap tipus d'àrid sobre el terreny. Sí es preveu la demolició d'unes parets existents i una edificació deshabitada i abandonada.

d) Residus

El projecte preveu la implantació de la instal·lació fotovoltaica i la demolició d'un habitatge abandonat present en la parcel·la 377; per la qual cosa es generaran residus que seran gestionats d'acord amb el PDS de Residus de Construcció i Demolició. Les terres d'excavació es reutilitzaran en la pròpia obra.

La vida útil de la instal·lació s'estima en 25 anys; en cas de no reposar-se la planta es desmantellaran i retiraran tots els equips, tornant al fabricant els elements de la planta per a la seva reutilització, o eliminació dels que no siguin reciclables.

e) Aire i factors climàtics

Durant la fase de construcció es produiran els impactes associats amb les obres (pols i renou) que seran minimitzats amb les corresponents mesures correctores: treballs en horari diürn, reg per evitar la dispersió de partícules, etc.

Durant la fase de funcionament, l'impacte sobre el canvi climàtic serà positiu ja que es preveu una generació de 7.532.460 kWh/any i un estalvi d'emissions de CO₂ de 3.999'7 Tn/any; és a dir, aquesta instal·lació participa en la reducció dels gasos responsables de l'efecte hivernacle i en l'estalvi en el consum de recursos fòssils no renovables.

El funcionament de la instal·lació no genera emissions acústiques significatives que puguin afectar a la població o a ecosistemes sensibles.

f) Paisatge

A l'EIA s'inclou un Annex d'Incidència Paisatgística on s'analitzen diversos focus visuals arribant a la conclusió que el projecte serà poc visible, més tenint en compte la vegetació existent i la prevista en el projecte; els nuclis urbans més pròxims (a més de 1'6 km de distància) són el Port d'Alcúdia i la Platja de Muro i els habitatges més pròxims són a uns 350 m.

La instal·lació s'ubica en un entorn industrial (devora la Central Tèrmica d'Es Murterar i el Polígon de Ca na Lloreta) però aferrada al Parc Natural de s'Albufera.

L'alçada màxima de les plaques serà de 2'8 m des del terra; amb la finalitat de disminuir la visibilitat de la instal·lació es completarà la franja vegetal perimetral mitjançant espècies autòctones de baix requeriment hídric (ullastres i mates). A més, el projecte preveu una franja vegetal perimetral de 3 m d'ampla, excepte en el límit sud de la parcel·la 377 on s'ha previst una franja de 5 m; d'aquesta manera s'allunya de l'Albufera i s'evita la instal·lació de les plaques en una zona d'inundació potencial (segons les Normes d'Alcúdia). A més, per atenuar la visibilitat de les plaques des del Parc Natural s'ha previst que els exemplars que es sembrin superin des del primer moment l'alçada de les plaques.

A l'EIA s'indica que entre la franja perimetral i el camí públic i les parcel·les veïnes es mantindrà el tancament existent o s'incorporarà una «paret seca» a les zones on no hi ha tancament, deixant espais lliures per al pas de fauna.

Quant a les edificacions previstes, a la documentació presentada s'indica:

- Centres de Transformació (CT): els acabats de les superfícies exteriors seran amb pintura de color blanc/ocre en les parets i marró en el perímetre de les cobertes, portes i reixes de ventilació
- Centre de Maniobra i Mesura (CMM) i edifici de control: l'acabat exterior tindrà en compte la Norma 22 del PTM (l'aspecte de les façanes serà de la gamma de la pedra/marès/ocre i la coberta serà inclinada de teula àrab).

Respecte a les sinergies amb altres instal·lacions similars cal dir:

- +Hi ha dues instal·lacions fotovoltaïques existents (Vernissa Nou i Gàlvez) que es troben a uns 8 km de distància de la projectada.
- +A la parcel·la veïna, a l'oest de la parcel·la 377, existeix el Parc FV de Biniatria que disposa de DIA i de Declaració d'Utilitat Pública.
- +Devora la Central Tèrmica d'Es Murterar s'hi ubica el Parc FV de Ca na Lloreta que actualment està en tramitació; ja disposa de DIA favorable acordada en el Ple de la CMAIB de 28/5/2020.

Respecte de l'enlluernament que poden provocar les plaques, s'ha realitzat un estudi sobre la llum absorbida i reflectida per les plaques i s'ha descartat que la llum reflectida (3 %) es reflecteixi en direcció al Parc Natural degut a la seva orientació.

g) Hidrologia

A l'extrem sud de la parcel·la 377 s'hi localitza una zona afectada per una Plana Geomorfològica d'Inundació; es tracta d'una franja de terreny on s'hi ubica el camí de terra perimetral i on es completarà la franja de vegetació existent. Per altra part, s'indica que el tancament que es realitzi permetrà l'aigua d'escorrentia.

5. Conclusions

Per tot l'anterior, es formula la declaració d'impacte ambiental desfavorable a la realització del Parc Fotovoltaic Can Balança, Polígon 7 Parcel·les 377, 378, 379, 380 i 381, TM d'Alcúdia, promogut per Enel Green Power S. L., pels següents motius:

- Per alterar un espai agroforestal actualment ben conservat, amb una alta biodiversitat associada i una important freqüentació de l'avifauna del Parc Natural de s'Albufera de Mallorca.
 - Per contribuir a la desnaturalització dels voltants de s'Albufera i per impedir o hipotecar la possibilitat d'establir una zona perifèrica de protecció esmorteïdora d'impactes en aquest indret, que en canvi passaria a ser productor de nous impactes i, per tant, aniria en contra de tots els informes, pronunciaments o recomanacions fets fins a la data, tant pels gestors del Parc Natural com per la Junta Rectora o els tècnics de Ramsar.
 - Per enfortir els impactes visuals i paisatgístics que ja genera el PFV de Biniatria i, per tant, reduir tant la qualitat del PN de s'Albufera de Mallorca com la satisfacció dels seus visitants (més de 100.000 cada any).
 - Per modificar (per alteració i compactació de sòls) tant l'escorrentia superficial com la recàrrega dels ullals dels que beu s'Albufera de Mallorca i, per tant, agreujar el principal problema ecològic que té actualment s'Albufera de Mallorca.
- Per altra banda, tenint en compte que s'ha aprovat el Decret 7/2021, de 22 de febrer, pel qual s'aprova el Pla d'ordenació dels recursos naturals (PORN) de s'Albufera de Mallorca (BOIB núm. 27 de 25/2/2021) i que la zona proposada per instal·lar el PFV:
- Està inclosa dins la Zona Perifèrica de Protecció del Parc Natural, segons el Decret 7/2021, en la qual estan prohibides les instal·lacions fotovoltaïques superiors a 5 kW.
 - Es troba en una zona de infraestructures energètiques segons el PDS Energètic (Decret 96/2005, BOIB núm. 143 de 27/9/2005).
 - S'ubica majoritàriament en zona d'aptitud baixa segons el Decret 33/2015, de modificació del Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears (BOIB núm. 73 de 16 de maig de 2015).

S'insta a l'òrgan substantiu a la revisió del PDS Energètic per adaptar-lo al Decret 7/2021 pel qual s'aprova el PORN de s'Albufera de Mallorca, i si escau, a fer una proposta per tal que l'òrgan ambiental iniciï el procediment de modificació de la declaració ambiental estratègica del PDS d'acord amb el procediment establert a l'article 28 de la Llei 21/2013.»

Palma, 31 de maig de 2021

El president de la CMAIB
Antoni Alorda Vilarrubias

